

En tacka utan lammballar

En rad bra artiklar i första numret av Dolly, skriver Knut Carlqvist, men sista kicken saknas.

Inte lätt att hoppa på en tidskrift som räknar Finans-tidningens före kulturguru Elmlund och krönikörerna Odelberg, och Söderqvist i redaktionen, det blir lite som att skjuta sig i foten. Men har man som jag spelat några säsonger i division 6 har man inte mycket fötter att förlora.

Tidskrifter

Dolly

Idén bakom Dolly är att säga ja till framtiden. *Things go better with coke*. Och så lite av livets goda, lammballar. I och för sig påstås att gotlänningar hellre äter lammhjärna, men av skallen äts kinder, tankkött och tunga, och examensprovet är äugo på gaffeln. Att ballarna inte tas tillvara beror på att lamm sklaktas redan i oktober, det finns inga ballar att hämta. Tackor sparas, inte baggar. Karsten Thurtjell ironiserar över bristen på inälvor i svenska charkdiskar. Om det är så mycket häftigare att äta *cojones* eller *tripes* än surströmming och inlagd sill kan diskuteras. Grishams lag härskar också i charken: Halvfabrikat tränger ut maten.

Grunden för vårdkrisen

Dollys första nummer har en del bra artiklar. Gunilla Tengvall gör ett ambitiöst försök att komma åt grunderna för vårdkrisen. Det finns fler läkare och sköterskor än någonsin, patientavgifterna rakar i höjden och ändå saknas resurser. Jag tror också att analysen är riktig, felaktiga incitament, rivalitet mellan kliniker och landsting och en svag ledning gör vården ostrybar. Landstingen ska finansiera och utvärdera, men inte producera vård.

Kontrollera valutorna

Jack Weatherfords artikel om de digitala pengarna hör också dit. Den fråga som aktualiseras är naturligtvis euron, är den nödvändig? Nej, säger Weatherford i likhet med Margit Gennser (m). Euron är ett försök från EU-byråkratien att politiskt kontrollera värdet på valutorna, att rida spår mot marknaden.

Men krönikören Alex Jons-son diskuterar i stället farorna med att handla på nätet och kommer fram till att det är mer riskabelt att lämna en slip till ortens pizzabagare. Det varnade mor min för redan 1985. Och jag tror det var ett år sen jag lämnade en slip senast.

Redaktörerna Elmlund och Odelberg skriver i sin avsiktsförklaring att Dolly inte tänker föra de svagas talan. Dolly ska försvara "människors rätt att förverkliga sina livsprojekt, även om de skulle råka på att vara starka och framgångsrika". Inget ont i det.

Men Weatherford påpekar att den digitaliserade ekonomin tenderar mot att de fattiga i världen "star där och kramar buntar av världelösa sedlar i ena handen och ett gevär i den andra". Då lär även de framgångsrika få problem, som vi märkt de senaste veckorna. Politiken är till för att i görklige män förebygga en sådan framtid, även de gladaste av cowboys i Förenta Staterna inser det. Det förefaller som om Dolly tror att livsprojekten pågår i provrör.

Hygglig färdklonare

Tidskriften är uppkallad efter den klonade fåret och som sig bör presenteras fårets pappa, Ian Wilmut, en hygglig prick i brunt skägg. Projektet tillkom sedan han fått loss sponsorer till två månaders försök, champaignen som köpts för att fira nedkomsten blev liggande i kylan eftersom kollegan var bortrest. Mer dramatiskt än så var det inte. Stormen bröt loss när nyheten nådde media: "Det har inget att göra med att skapa kopior av mänskliga varelser", säger Wilmut. Och därvid blir det, för läsaren något av en antiklimax.

Kan man kлона ett får kan man kлона en människa. Även om Wilmut duckar får inte redaktörerna göra det.

Det är klart som fan att kan man kлона ett får kan man kлона en människa. Även om Wilmut duckar får inte redaktörerna göra det. Tackan är galjonsfiguren och då måste all fasa människor kan känna inför utsikten att omges av 101 svärmodrar i alla åldrar packas in i logon. Ja, tidsresor också och evigt liv, om möjligt, även om det hotar den aldrig så framgångsrika "rätt att förverkliga sitt livsprojekt". Syftet är inte att få fram billigare insulin.

Men som sagt, den sista kicken saknas. Typiskt är att en signorerad (ett oskick) ledare (?) förordar *lokala* folkomröstningar om "jordnära, konkreta vardagsfrågor". Då ska man veta att Odelberg i sin Schweiz-bok, *De fattiga & de rika*, genomför en elegant argumentation för beslutande folkomröstningar i politiska frågor, något som i ett slag skulle tvinga ut politikerna i verklig debatt. Här levereras det receptet i homeopatisk dos.

KNUT CARLQVIST

Största elden och ordet i sin makt

I går höll Jan Myrdal talet från balkongen i Blå Tornet. Är det Strindbergsfestival så är det.

Nu firar hela det officiella Stockholm Strindberg igen. Det görs var höst numera. I år står författare – kulturarbetare som det heter – från olika länder här på Författareförbundets balkong och talar väl om den store döde.

Festtal

Men undras hur hjärtligt Strindberg hyllats om han levat och skrivit i den dag som är. Om han alltså nu 1998 skrivit som den Strindberg han då var och i sina bevarade ord förblivit. Gör experimentet!

Bakarna mot taburetterna

Nu är valtid i Sverige. Bildt som Person står upp och vittnar om arbete och kalvstek någon gång i en morgondag. Fast den ene som den andre har redan utövat sin statskonst över oss. Gnidit bakarna sina mot taburetter. Det har gett dem löner, sportler och pensioner. På vad annat kunde de försörja sig? Inte på arbetsmarknaden i alla fall. Den ene en överliggerare som inte förmodade ta examina i tid och den andre fillfade med betygen. Oss står valet mellan de två sidorna på en politisk väv utan aviga. Ty statskonst är överklassens konst att hålla underklassen under sig. Politik är bedrägligt förfarande och inrikes politik blott överklassens bevakning av sina intressen emot underklassen. Riksdagarna spelar endast rollen av beviljare av skatter. Skatterna användas till sysslor och löner åt överklassen. Det om årets val.

Överklassens vetenskap

Men arbetslöshet är det. Tiderna för vanligt folk rätt dåliga. Vad med nationalekonomin? En vetenskap uppfunnen av överklassen för att komma åt frukterna av underklassens arbete. Tro på Hamilton ille vän. Tro, bara tro!

Ja, ideologerna behövs för att i överklassens intresse stifta tanke-lagar som hålla de undre i osynliga kedjor. Som historikerna våra.

Doktor Penglund som stretar fram över populärhistoriens vida fält. Men i sicksack dock då han alltid har rådande vind i ryggen. Debuterade när västvinden blåste och var då så att västervinden blåste och han refuserades av Karolinska förbundets årsbok; nu ädel i tanke och gärning som självaste Arne Ruth och om i morgon det blåser revolutionsvindar över Europa en sann uttolkare av Robespierre.

Eller den i intriger så väl förfarne gamle professor Lögnroth, han som härskade över förlutnen tid och därmed besatt makten att råda över betyg, docenturer och framtider och på seminarier blev ideo-

Mannen på balkongen. Strindberg konstruerade inte liv i andra graden som våra gängse storheter, han skrev den sinnvårdsligt levande kärleken. Strindberg vid Furusund 1904.

Foto: PRESENS BILD

logisk spermadonor åt mer än tre generationer vältempererade svenska historiker. När folkhemmet blivit officiell ideologi klagade han över att socialdemokraterna inte ville ge hans forskning mer pengar trots att man inte längre sysslade med att skriva äreminnen över gångna tidens härskare utan skrev om de nya härskarna.

Det om politik och vetenskap. Nu till moralen.

Nyss var det *gay pride*-festival. Det officiella Stockholm deltog, det delade ut gratis kondomer åt rövkullarna och politikerna smidkrade dem. Vad Strindberg ansåg om dem vet vi. Han skrev det trots att han väl visste hur farligt det var att röra vid de herrarna. Också om den farligheten skrev han. Men inte för att han ville straffbelägga den enskilde arme bögen eller hänga ut honom. Utan för att en sådan dominant *gay pride* är en i ordens egentliga mening social perversion; en samhällsskadlig förvändhet.

Fädrens Gud

Kämpar med Gud gör han också. Religios var han livet igenom. Även när han på åtioataler förnekade. Men inte var den Gud han brottades med samma mild schamansk nyandliga väsen som Ma Oftedals Gud eller vns som den nutida svenska kyrkans androgyna miljöväv. Nej, den fädrens Gud som Strindberg kände anser nog att Dag Sandhal är lite väl medgörlig.

Jag kunde fortsätta experimentet i många timmar. Men detta räcker. Varken Marita Ulvskog, Gudrun Schyman eller Stockholms olika kulturpolitiker skulle vilja ta en nu levande Strindberg i hand. Än mindre låta hylla honom.

Han höll inte våta fingret i luften för att känna hur vinden blåste utan skrev med det stora sköna hatet, det berättigade, mot samhällslögnen.

Nej. August Strindberg var inte älskligt rättänkande som Per Wästberg. Han har i stället förblivit den ännu mest levande svenske skribenten ty han hade inte bara den största elden och språket i sin makt utan till skillnad från vår litteraturs gängse storheter höll han inte våta fingret i luften för att känna hur vinden blåste utan skrev med det stora sköna hatet, det berättigade, mot samhällslögnen.

Han skrev heller inte som dessa de svenska akademiska dussinskribenterna skön litteratur; konstruerade liv i andra graden. Han skrev jaglitteratur. Han skrev den sinnvårdsligt verkliga levande kärleken, könskarleken mellan kvinna och man med all dess lycka och all dess svarta sjuka.

JAN MYRDAL